

Inkluze jako sociální koncept

Sociální vyloučení – jednotlivci/skupiny, vytěsňované na okraj společnosti, je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou dostupné ostatním členům společnosti.

Zdroje: zaměstnání, bydlení, sociální ochrana, zdravotní péče a vzdělání.

Osoby v riziku soc. vyloučení...

Speciální pedagogika

Předmětem péče SP jsou osoby se zdravotním postižením, zdravotním eventuálně sociálním znevýhodněním, které potřebují podporu (spec. ped. přístup) v oblasti výchovy, vzdělávání, při pracovním a společenském uplatnění.

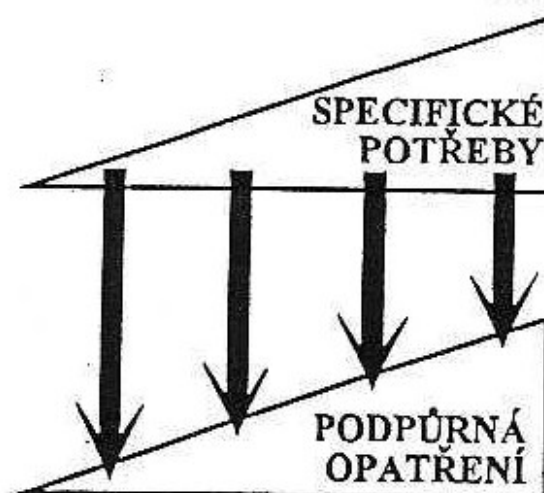
Cílem SP je maximální rozvoj osobnosti jedince se znevýhodněním a dosažení maximálního stupně nezávislosti a socializace.

Vývoj přístupu k OZP – změna chápání postižení

dříve (WHO; MKN-10):

dnes ICF (*Mezinárodní klasifikace funkční schopnosti, disability a zdraví*):

Inkluzivní vzdělávání

Snaha o společnou edukaci žáků s postižením a bez něj.

Snaha poskytnout v různých formách výchovu a vzdělání jedincům se speciálními potřebami v co možná nejméně restriktivním prostředí, které optimálně odpovídá jejich potřebám.

UNESCO – 1994 Salamanka > "Škola pro všechny"

V hlavním vzdělávacím proudu vytvořeny podmínky pro všechny žáky.

Děti jsou plně zapojeny v heterogenních skupinách (běžné třídy).

Ve škole jsou vytvořeny podmínky pro optimální rozvoj vzdělávacího potenciálu, sociálních vztahů, osobnosti.

Inkluzivní škola naplňuje všechny speciálněpedagogické potřeby každého žáka s postižením.

Změna postavení učitelů > týmová spolupráce učitelů, speciálního pedagoga a asistenta pedagoga >> zvyšování role poradenských služeb, vzdělávání učitelů ve speciální pedagogice.

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami je ten, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Inkluzivní didaktika respektuje:

- rozdílnost žáků;
- rozdílnost učebních procesů;
- rozdílnost didaktických přístupů;
- heterogenita tříd.

Legislativa

- Strategické dokumenty, prohlášení vlády (Bílá kniha)
- Zákony (**Školský zákon č. 561/2004 Sb.**)
- Nařízení vlády
- Vyhlášky (**27/2016 Sb. a 72/2005 Sb.**)
- Kurikulární dokumenty (**RVP ZV: ČÁST D: Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**)

Vyučování

Vyučování a výchovná činnost

- vznikly na základě potřeb společnosti

Vyučovací proces = záměrné a cílevědomé navozování kvalitativních změn ve vědomostech, dovednostech a návycích.

Didaktické zásady:

- vědeckosti
- individuálního přístupu
- spojení teorie a praxe
- uvědomělosti a aktivity
- názornosti
- posloupnosti
- soustavnosti a trvalosti
- přiměřenosti
- zpětné vazby

Organizační formy výuky:

- hromadná (frontální)
- skupinová
x
- kooperativní
- párová
- týmová
- individuální
x
- individualizovaná
- diferencovaná

Učitel

Učitel je odborník v oblasti vzdělávání, je garantem výchovně-vzdělávacího procesu ve třídě. Vytváří vzdělávací podmínky pro všechny žáky ve třídě, připravuje a koordinuje vzdělávací proces ve třídě, vede vzdělávání ve třídě.

Učitel je hlavním tvůrcem IVP žáka se SVP, má zodpovědnost za jeho naplňování, úpravy a hodnocení, plánuje práci asistenta pedagoga v rámci vyučovacích hodin a přestávek, popřípadě ve spolupráci s asistentem pedagoga náplň dotváří, určuje způsoby zapojení žáka se SVP do výuky, míru školních nároků vzhledem k možnostem žáka a s nimi spojenou míru podpory, ve výuce koordinuje práci svou a asistenta pedagoga, spolupracuje s ním, reflektuje jeho postřehy, po skončení výuky hodnotí s asistentem pedagoga průběh vzdělávacího procesu.

Možnosti podpory žáků se SVP

Pro žáka podpůrná opatření v oblastech:

1. Organizace výuky
2. Modifikace metod a forem
3. Intervence

4. Pomůcky
5. Úpravy obsahu vzdělávání
6. Hodnocení
7. Příprava na výuku
8. Podpora zdravotní a sociální
9. Práce s třídním kolektivem
10. Úprava prostředí

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou

Katalogy podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání

<<http://katalogpo.upol.cz/>>

ORGANIZAČNÍ PODMÍNKY VEDOUCÍ K NAPLNĚNÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ:

1. Individuální vzdělávací plán
2. Plán pedagogické podpory (zpráva o poskytnuté pedagogické podpoře)
3. Případová konference
4. Krizový scénář
5. Uzpůsobení zkoušek při vstupu na střední školu a při jejím ukončování
6. Karta žáka

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VEDOUCÍ K IMPLEMENTACI PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ:

1. Asistent pedagoga
2. Druhý učitel
3. Školní speciální pedagog
4. Školní psycholog
5. Koordinátor žákovského parlamentu
6. Komunikátor „škola – rodina“
7. Sociální pedagog
8. Poradenský pracovník školského poradenského zařízení (SPC, PPP)
9. Přepisovatel mluveného slova
10. Instruktor prostorové orientace
11. Tlumočník českého znakového jazyka
12. Školní logoped

Poradenská pomoc pro vyučující:

Školní poradenské pracoviště = výchovný poradce a školní metodik prevence.

(Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem.)

Školské poradenské zařízení:

- Pedagogicko psychologická poradna
- Speciálně pedagogické centrum

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (přílohy 1. 2 a 3)

Středisko výchovné péče

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních